

Використання елементів змішаного навчання вчителями німецької мови

This article is devoted to the work of the regional creative group of the German teachers on the modern methodical theme «The use of elements of blended learning on the lessons of the German language»

У 2017 році на базі комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради працювала обласна творча група вчителів німецької мови з проблеми «Використання елементів змішаного навчання на уроках німецької мови» (керівник Новік Лариса Петрівна, методист з іноземних мов).

На I першому засіданні члени групи були ознайомлені з теоретичним матеріалом та матеріалами з You Tube з даної теми, на другому – з методикою проведення уроків іноземної мови з використанням елементів даної технології. Вчителі зробили авторські презентації з тем оновленої програми для основної школи.

Змішане навчання, коли освітній процес проходить як у онлайн форматі, так і очно, дає школярам можливість учитись у найкращих учителів, а вчителям урізноманітнити уроки та перейняти нові методики.

Змішане навчання – « blended learning» – це сучасна освітня технологія, в рамках якої учень отримує знання і самостійно (онлайн), і очно (з вчителем). Це і дає можливість контролювати час, місце, темп і шлях вивчення матеріалу. За своєю суттю змішане навчання – змішання традиційної класно-урочної системи та сучасної цифрової освіти.

Основними елементами моделі змішаного навчання є лекції та практичні заняття, практичні завдання, навчальні матеріали (підручники, методичні посібники), онлайн спілкування (чат, форум, e-mail), індивідуальні та групові онлайн проекти, аудіо-та відеолекції тощо).

Під час засвоєння та впровадження методик змішаного навчання заклади загальної середньої освіти стикаються з такими складнощами, як:

- організація створення необхідної навчальної інформації,
- перетворення її в електронний освітній ресурс;
- розробка засобів передачі його з максимальною ефективністю учням.

Під електронним освітнім ресурсом розуміють навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та представлені на носіях будь-якого типу або розміщені у комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективної організації освітнього процесу. Для подолання цього вчителю потрібно на достатньо високому рівні володіти

навичками використання інформаційно-комунікаційних технологій в своїй діяльності.

Модель змішаного навчання не передбачає радикальної відмови від класичної моделі, оскільки очна освіта дає важливі мовні, соціокультурні навички, мовленнєві вміння, має емоційну складову.

Основне завдання вчителя в моделі змішаного навчання – це грамотно скласти курс і розподілити навчальний матеріал. Необхідно вирішити, що потрібно проходити на уроці, що можна вивчити вдома, які завдання підходять для індивідуальних занять, а які – для групової роботи над проектом. Базовий матеріал викладається на уроках в класі, а розширений і поглиблений учні засвоюють в процесі електронного навчання. Важливо, щоб уроки проходили у формі презентацій, захисту проектів, дебатів або дискусії між учнями або між вчителя і учнями. Електронний блок повинен містити проекти для роботи в групі, творчі, практичні завдання, довідкові матеріали і посилання на матеріали в мережі Інтернет, перевіірочні тести, а також завдання підвищеної складності для обдарованих учнів.

Аналізуючи всі переваги змішаного навчання, потрібно зазначити, що «blended learning» вчить учнів організовувати і планувати роботу самостійно, отримувати і аналізувати знання, шукати і відбирати інформацію, приймати рішення, формувати навички презентації проектів.

Однак використання моделі змішаного навчання має і ряд недоліків:

- **небажання багатьох вчителів використовувати електронне навчання;**
- **низький рівень володіння цією технологією вчителями та учнями;**
- **залежність від техніки та інтернету.**

Слід зауважити, що впровадження змішаної форми навчання вимагає досить великих зусиль з боку вчителя.

«Змішане» навчання – інноваційна освітня технологія XXI століття.

Розвиток комп'ютерних мережних технологій став однією з перспективних платформ для розвитку сучасної системи дистанційної освіти, електронного навчання, мобільного навчання, які ефективно використовуються для різноманітних форм навчання.

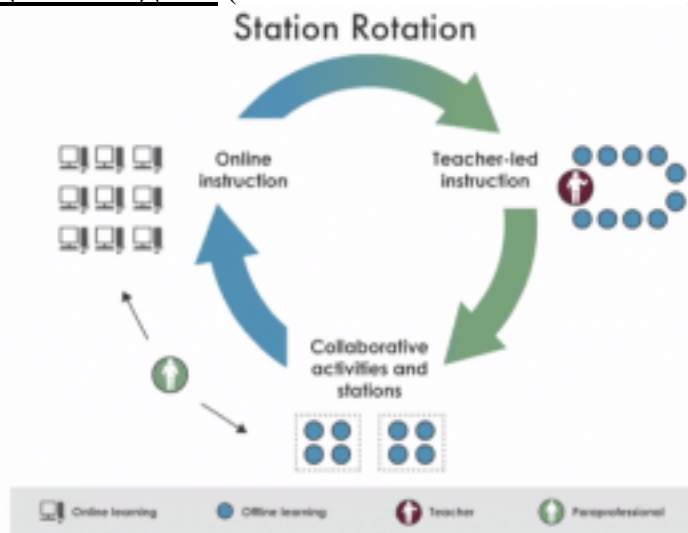
В зв'язку з розвитком e-learning визначився новий напрям – змішане навчання. Відповідно до цього в усьому світі відбувається стрімкий розвиток індустрії зі створення програмних комплексів e-learning різної спрямованості, в тому числі систем доставки контенту, організації та управління навчанням.

Як свідчать дослідження щодо впровадження змішаного навчання, яке здійснюється у поєднанні традиційних технологій з дистанційним навчанням, то це дає гарні результати.

«Змішане навчання» – це методика формальної освіти, згідно з якою учень/учениця засвоює одну частину матеріалу онлайн, частково самостійно керуючи своїм часом, місцем, шляхом і темпом навчання, а іншу частину матеріалу вивчає у шкільному класі.

Основні моделі «змішаного навчання»

Ротаційна модель (англ. *Station Rotation Model*) •

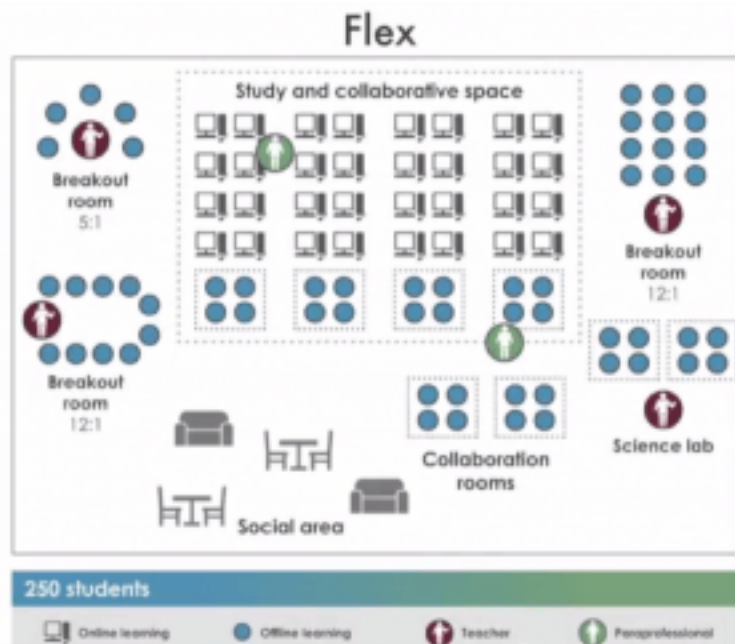

Клас ділиться на групи так, що з однією групою вчитель вивчає певну тему, в той час як інша група самостійно працює за комп'ютерами, а ще одна група взаємодіє в команді і разом вирішує поставлені завдання. Всі групи роблять взаємопов'язану роботу залежно від особистих потреб або рівнів кожного учня.

Особливості цієї моделі:

- учні переміщуються по класу за певний проміжок часу між різними навчальними «станціями»;
- одна міні-група повинна виконувати завдання онлайн, інша працювати над проектом; третя працювати з учителем;
- під час уроку учні повинні пройти усі «станції».

Модель «Flex» (англ. Flex Model) •

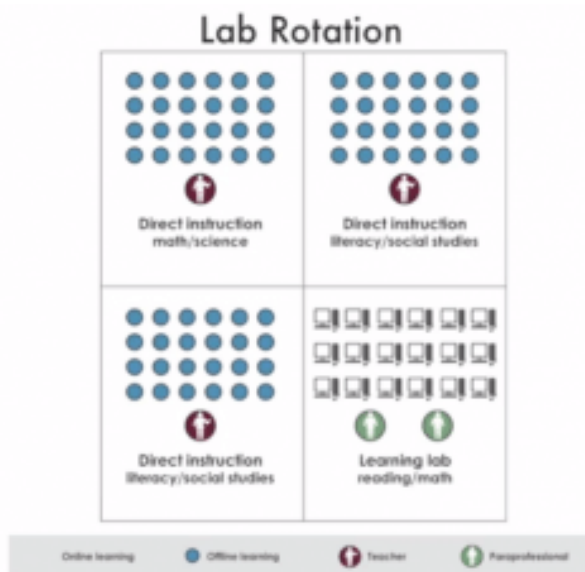

В школі близько 100 учнів знаходяться у великій просторій кімнаті. Вони сидять з ноутбуками по різних куточках і мають власний «плейлист» активностей, які вони повинні виконати за певний час. Коли щось не зрозуміло, вони можуть запитати вчителя чи однокласника. Водночас вчителі вивчають ситуацію і запрошують групи учнів у окремі кімнати для обговорення матеріалу, який школярі не зрозуміли.

Особливості цієї моделі:

- основою цієї моделі є онлайн навчання, кожен учень має свій ноутбук і можливість переходити в інші приміщення;
- учні можуть бути максимально мобільними і враховувати свої потреби для вивчення теми;
- кожен учень має індивідуальний графік і завдання;
- разом з учнями є два вчителі – той, який може відповісти на будь-які запитання учнів під час роботи, та вчитель, який проводить зустрічі з школярами, які щось не зрозуміли або мають труднощі з виконанням завдань.

Лабораторна ротація (англ. Lab Rotation) •

В школі учні мають 65-хвилинні перерви. Одну перерву вони проводять у навчальній лабораторії, вивчаючи онлайн конспект теми, а під час іншої навчаються разом, і з вчителем глибше вивчають тему, застосовують вивчене на практиці.

Ця модель схожа на ротаційну у класі, але її відмінність у тому, що діти рухаються не лише у класі від станції до станції, а переходять у онлайн-лабораторію, де працюють над виконанням завдання.

Ще одна популярна модель «змішаного навчання», яку досить легко впровадити в класі, – «**перевернутий клас**» (англ. *Flipped Classroom*). Учні вивчають теорію вдома, самостійно керуючи своїм часом і темпом вивчення теми, а у класі – дискутують і глибше засвоюють матеріал. Вчитель лише фасилітує цей процес і допомагає вирішити спірні питання.

Висновки членів обласної творчої групи :

- використовувати в освітньому процесі елементи змішаного навчання, а саме ротаційну модель та «перевернутий клас»;
- давати учням більше свободи та можливостей управляти власним процесом навчання;
- давати більше групової роботи і завдань, які передбачають самостійне вивчення матеріалу;
- урізноманітнювати завдання та проводити ігри - симуляції;
- переставити парти у класі так, щоб учням було краще взаємодіяти;
- змішане навчання становить модель успішного навчання, метою якого є одержання знань з використанням консультування за допомогою електронної пошти, дискусії у форумах, блогів та ін.;

- змішане навчання сприяє розвитку комунікативного спілкування, інформаційної культури, стимулює кожного до дії;
- воно здійснюється під керівництвом вчителя;
- в основу «blended learning» покладено концепцію дидактичного усвідомлення поєднання технологій навчання за класно-урочною системою та технологій онлайн навчання, що базується на новітніх інформаційних та телекомунікаційних технологіях.

«Майбутнє за змішаною освітою», – казала міністр освіти і науки України Лілія Гриневич на дистанційному уроці в Рішельєвському ліцеї на Одещині.

23 учасника творчої групи з 22 районів області створили на німецькій мові 17 змістовних авторських презентацій, які можуть бути використані для проведення уроків з елементами змішаного навчання, а також для підготовки до всіх етапів олімпіад з німецької мови. Вони розміщені на сайті інституту.

Література

1. Андреев А.А., Солдаткин В.И.. Прикладная философия открытого образования: педагогический аспект. – М: РИЦ «Альфа» МГОПУ им. М.А. Шолохова, 2002.–168 с.
2. Тихомирова Е. Очень простая оценка качества E-learning Word Мир электронного обучения .– № 3.–2004.– С. 25–28.
3. Тоффлер С. Третья волна.– М.: АСТ, 1999.
4. www.prosvitcenter.org/uk/zmishane-navchannya/